

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 12Ps/2/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3822201185
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Matulák
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2023:3822201185.4

Uznesenie

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Róbertom Matulákom o návrhu Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony C. A., nar. XX.X.XXXX, bytom K., P. XXX/X, zastúpeného procesnou opatrovníčkou, J. A., nar. XX.X.XXXX, bytom K., P. XXX/X, takto

rozhodol:

- I. Konanie zastavuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.
- III. Štátu náhradu trov proti účastníkom konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresná prokuratúra Nové Mesto nad Váhom, prostredníctvom prokurátora Okresnej prokuratúry v Novom Meste nad Váhom, sa podaným návrhom domáhala, aby súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony u C. A., v tom čase umiestneného v Psychiatrickej nemocnici Profesora Matulaya Kremnica, v tom rozsahu, že nie je spôsobilý rozhodovať o svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, s tým, že ďalšie prípadné obmedzenia v spôsobilosti na právne úkony u posudzovaného navrhne doplniť podľa záverov znaleckého dokazovania. Návrh zdôvodnil znaleckým posudkom, vypracovaným v trestnom konaní, vedenom proti posudzovanému, ktorý vypracoval znalec z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria, MUDr. Sergey Chernykh, ktorý okrem iného konštatoval, že obvinený (posudzovaný) v čase spáchania skutku trpel a i v súčasnosti trpí závažnou duševnou poruchou v pravom slova zmysle, t.j. psychózou (choromyseľnosťou a to trvalou bludovou poruchou kverulačne-persekučnou). Táto duševná porucha sa u neho prejavuje a prejavovala sa v čase spáchania skutku poruchami myslenia s paranoídne-persekučnými (nevývratné presvedčenie o poškodzovaní a prenasledovaní jeho osoby zo strany okolia) a kverulačnými (sťažovateľskými) bludmi s chorobným dopadom na vôľu a konanie, s paticky (chorobne) motivovaným kverulačným, konfliktným a agresívnym konaním. V čase spáchania trestného činu nemohol rozpoznať protiprávnosť svojho konania a nemohol svoje konanie ovládať, jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti boli úplne vymiznuté. U obvineného (posudzovaný) zistená psychotická porucha v miere významnej a podstatnej ovplyvňuje jeho schopnosť správne vnímať realitu a následne o prežitom správne vypovedať. Pobyť posudzovaného na slobode v aktuálnom období znalec považoval za nebezpečný pre spoločnosť a navrhol uloženie ochrannej psychiatrickej liečby ústavnou formou. Uznesením Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom bolo trestné stíhanie posudzovaného pre prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1 a 2 písm. c/ Trestného zákona zastavené, pretože obvinený (posudzovaný) nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný. Uznesením Okresného súdu Prievidza, č.k. 1Nt/1/2022-560, zo dňa 23.2.2022, bolo posudzovanému uložené ochranné psychiatické liečenie ústavnou formou.

2. Uznesením, č.k. 12Ps/2/2022-124, zo dňa 10.5.2022, ustanovil súd posudzovanému v konaní procesného opatrovníka, v osobe J. A., jeho manželky. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 6.6.2022.

3. Súd vykonal dokazovanie vypočutím navrhovateľa, posudzovaného, procesnej opatrovníčky, súdom ustanovenej znalkyne MUDr. Márie Majzlanovej a oboznámením obsahu spisu - návrh č.l. 1, uznesenie Okresného riaditeľstva policajného zboru, Odbor kriminálnej polície Prievidza zo dňa 15.2.2019 č.l. 6, uznesenie Okresného riaditeľstva policajného zboru, Odbor kriminálnej polície Prievidza zo dňa 6.8.2019 č.l. 7-12, uznesenie o zastavení trestného stíhania zo dňa 6.12.2021 č.l. 16-22, uznesenie o uložení ochranného psychiatrického liečenia ústavnou formou posudzovanému zo dňa 23.2.2022 č.l. 23, znalecký posudok z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria Sergeya Chernykha č.l. 27-94, lustrum archívnych spisov č.l. 97-99, lustrum v sociálnej poisťovni na posudzovaného č.l. 101, Centrálna evidencia správnych deliktov a priestupkov č.l. 103-109, zápisnica o výsluchu posudzovaného č.l. 133 a znalecký posudok MUDr. Majzlanovej č.l. 147, mal súd zistený tento skutkový stav veci:

4. Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva policajného zboru Prievidza, Odbor kriminálnej polície Prievidza, ČVS: ORP-55/1-VYS-PD-2019, zo dňa 15.2.2019, bolo začaté proti posudzovanému trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku vo veci prečinu ohovárania podľa § 373 ods. 1 a 2 písm. c/ Trestného zákona, s poukazom na § 122 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že páchatel' (posudzovaný) dňa 19.9.2018 v čase od 9,35 hod. do 9,41 hod. zaslal z emailovej adresy a@b.c <mailto:a@b.c> na emailové adresy, v návrhu uvedené, email s obsahom nepravdivých údajov, osobných urážok a invektív na osobu poškodeného J.. Q. Q., kde je predmet označený ako H.: Q. a okrem adresátov je uvedené: „nemožno jednoznačne vylúčiť, že menovaný je zapojený do karuselu korupcie a preto koná tak, ako koná a zrejme si to môže aj dovoliť, čiže je náležité konať ex offa s aspektom na § 9 predpisu č. 171/1993 Z.z., § 2 ods. 6 veta prvá Tr. por., mám za to, že samozvaný vyšetrovateľ PZ a pôsobiaci na úrade inšpekcie MV SR p. Q. absolútne nerozumie právu, má zjavný problém s kognitívnymi schopnosťami a zrejme to má na svedomí aj jeho neustálený mentálny stav (senilná debilita..., alebo niečo iné), ak si nevie ani len správne a riadne vyložiť príslušné znenie z právneho poriadku a usvedčujú ho z toho jeho autonómne zaprotokolované a verifikované stanoviská, no čo je horšie, spôsobuje škodu, ktorú žiadam plniť z titulu nesprávneho úradného postupu a zodpovednosti za to sa nie je možné zbaviť ... Mám za to, že je náležité vykonať previerky všetkých spisov u menovaného, súvisiacich nielen s mojou osobou, ale všetky spisy, v ktorých mal pôsobnosť za obdobie aktívnej činnosti na úrade inšpekcie v BB. Polícia a jej zložky sú na chvoste členských štátov EÚ čo sa týka dôveryhodnosti a môže si za to sama polícia, ak nedokáže plniť úlohy a vo svojich radoch má neschopných k naplňovaniu činnosti k verejnému poriadku a verejného blaha a podporuje reálnych kriminálnikov, čo deklaruje aj menovaný, ktorý neváha podporiť stupídne konania policajtov, ktorých oficiálne a legálne ani nemôže riešiť a ktorí sa však prejavujú so znakmi prezentovania debility a idiotizmu, ak nedokážu riadne čítať právo s porozumením a plniť úlohy polície, alebo polícia je zrejme gang preferujúci pravidlá divokého západu...“, pričom tieto údaje sú spôsobilé do značnej miery poškodiť J.. Q. v zamestnaní, pretože email bol zaslaný jeho priamym nadriadeným.

5. Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva policajného zboru Prievidza, Odbor kriminálnej polície Prievidza, ČVS: ORP-55/1-VYS-PD-2019, zo dňa 6.8.2019, bolo posudzovanému podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie za prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1 a 2 písm. c/ Trestného zákona, s poukazom na § 122 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona, na vyššie uvedenom skutkovom základe (bod 4 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

6. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Prievidza, č.k. 6Tp/16/2021-5, zo dňa 15.3.2021, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne, č.k. 23Tpo/27/2021-27, zo dňa 26.4.2021, bolo podľa § 148 ods. 3 Trestného poriadku nariadené pozorovanie duševného stavu posudzovaného (obvineného) C. A. v zdravotníckom ústave.

7. Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva policajného zboru Prievidza, Odbor kriminálnej polície Prievidza, ČVS: ORP-55/1-VYS-PD-2019, zo dňa 14.6.2021, bol v predmetnej trestnej veci pribratý do konania na vyšetrenie duševného stavu obvineného (posudzovaného), podľa § 148 ods. 3 Trestného poriadku, pozorovaním v zdravotníckom ústave - Psychiatrická nemocnica Profesora Matulaya v Kremnici, znalec z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria, MUDr. Sergey Chernykh.

8. Znalec MUDr. Sergey Chernykh, vo svojom písomnom znaleckom posudku č. 19/2021, zo dňa 1.12.2021, uviedol, že obvinený v čase spáchania skutku trpel a i v súčasnosti trpí závažnou duševnou

poruchou v pravom slova zmysle, t.j. psychózou (choromyseľnosťou) a to trvalou bludovou poruchou kverulačne-persekučnou). Táto duševná porucha sa u neho prejavuje a prejavovala sa v čase spáchania skutku poruchami myslenia s paranoidne-persekučnými (nevývratné presvedčenie o poškodzovaní a prenasledovaní jeho osoby zo strany okolia) a kverulačnými (sťažovateľskými) bludmi s chorobným dopadom na vôľu a konanie, s paticky (chorobne) motivovaným kverulačným, konfliktným a agresívnym konaním. V čase spáchania trestného činu nemohol rozpoznať protiprávnosť svojho konania a nemohol svoje konanie ovládať, jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti boli úplne vymiznuté. U obvineného (posudzovaný) bola zistená psychotická porucha, ktorá v miere významnej a podstatnej ovplyvňuje jeho schopnosť správne vnímať realitu a následne o prežitom správne vypovedať. Táto schopnosť vplyvom rozvinutej duševnej poruchy bez skresľovania nie je zachovaná. Pozmeňovanie skutočností nie je vedomého charakteru, vyplýva z vnímania a myslenia zmeneného psychotickým ochorením, môže sa odvíjať od reálnych udalostí, je však chorobne spracované. Pobyť posudzovaného na slobode v aktuálnom období znalec považoval za nebezpečný pre spoločnosť z dôvodu prebiehajúceho psychotického ochorenia s paranoidne-persekučnými a kverulačnými bludmi, s chorobne motivovanými kverulačnými tendenciami a preto navrhol u posudzovaného uloženie ochrannej psychiatrickej liečby ústavnou formou. Vzhľadom k doterajšiemu priebehu ochorenia a z dôvodu, že obvinený je k ochoreniu nekritický, nemá k nemu náhľad a necíti potrebu liečby, nepredpokladá, že by ambulatná ochranná psychiatrická liečba splnila svoj účel.

9. Uznesením Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom, č.k. Pv 126/19/3304-132, zo dňa 6.12.2021, podľa § 215 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku, bolo trestné stíhanie posudzovaného pre prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1 a 2 písm. c/ Trestného zákona zastavené, pretože obvinený (posudzovaný) nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný. Z odôvodnenia vyššie uvedeného uznesenia vyplýva, že pri zastavení trestného stíhania posudzovaného sa vzali do úvahy predovšetkým závery vyššie uvedeného znaleckého posudku.

10. Následne, uznesením Okresného súdu Prievidza, č.k. 1Nt/1/2022-560, zo dňa 23.2.2022, bolo posudzovanému uložené ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou.

11. Posudzovaný ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou vykonal v Psychiatrickej nemocnici Profesora Matulaya Kremnica, a to v období od decembra 2021 do augusta 2022.

12. V registri tunajšieho súdu, cez vyhľadávanie spisov, bolo zistené, že posudzovaný vystupoval v minulosti ako účastník konania, resp. strana sporu, prípadne ako obvinený, vo viacerých súdnych konaniach, z ktorých podstatná časť je už právoplatne skončená (č.l. 96-99).

13. Z lustrácie v sociálnej poisťovni (č.l. 101) mal súd zistené, že posudzovaný je v súčasnosti poberateľom invalidného dôchodku vo výške 176,40 eur.

14. Z lustrácie v Centrálnnej evidencii správnych deliktov a priestupkov (č.l. 103-109) mal súd zistené, že posudzovaný bol spolu 6-krát riešený v správnom konaní.

15. Z výsluchu posudzovaného v Psychiatrickej nemocnici Profesora Matulaya, v Kremnici, zo dňa 7.6.2022, mal súd okrem iného zistené, že posudzovaný bol schopný výsluchu, bez problémov sa k veci vyjadroval, a to bez akéhokoľvek rozrušenia, prípadne agresivity, pôsobil zmierlivo a pokojne. Po zákonom poučení uviedol, že sa v nemocnici nachádza od 8.12.2021, kde bol privezený operatívami policajného zboru. Až neskôr sa dozvedel, že sa v nemocnici nachádza z dôvodu, že u neho bola nariadená ochranná ústavná liečba. Uviedol, že ráno i večer užíva tabletky Solian, nevie na čo sú tie tabletky, večer mu dávajú asi niečo aj na spanie. V nemocnici ho navštevuje manželka, syn, dcéra a aj vnuk. Každý týždeň má návštevu, pričom aj telefonicky je s rodinou v kontakte skoro každý deň. Cíti sa dobre. Len mu čas pomaly plynie. Uviedol, že za všetkým z minulosti chce urobiť hrubú čiaru. Pre prípad, že by ho súd obmedzil v spôsobilosti na právne úkony, súhlasil s tým, aby do funkcie hmotnoprávneho opatrovníka mu bola ustanovená jeho manželka.

16. Súdom ustanovená znalkyňa z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria, MUDr. Mária Majzlanová, vo svojom písomne podanom znaleckom posudku č. 86/2022, zo dňa 30.12.2022, doručeného súdu dňa 2.1.2023, na otázku súdu uviedla, že z psychiatrického hľadiska posudzovaný trpí psychickou poruchou - poruchou s bludmi, v súčasnosti v stave sociálnej remisie, s náhľadom

na ochorenie a s dodržovaním liečby. Ide o psychickú poruchu trvalého charakteru. Uvedený stav u posudzovaného znamená, že jeho osobnosť v predchorobí akcentovaná (so zvýraznenými niektorými črtami - emočne menej stabilná, impulzívnejšia, senzitivne vzťahovačná, s paranoidnými črtami), psychoticky alterovaná (s narušeným kontaktom s realitou v dôsledku psychickej poruchy - poruchy s bludmi, diagnostikovanej v roku 2021), je v súčasnosti (po poslednom ústavnom preliečení - august 2022), dostatočne integrovaná s liečbou dezaktualizovanými (potlačenými) bludmi, s kritickým postojom k sťažovateľským aktivitám v minulosti (chápe ich ako vyvolané psychickou poruchou), nozognostická (s náhľadom na svoj zdravotný stav a psychické ochorenie), adherentná (spolupracujúca na liečbe), užívajúca liečbu, so zachovanými exekutívnymi a kognitívnymi funkciami, samostatne schopná komplexných aktivít (vrátane právnych úkonov), i aktivít elementárnych. Myslenie posudzovaného je vcelku súvislé, viac citmi usmerňované bez samovražedných úmyslov, bez kvalitatívnych porúch myslenia, vrátane bludov (chorobného nevyvrátiteľného presvedčenia o poškodzovaní jeho osoby), ktoré sú v súčasnosti psychofarmakologicky dezaktualizované (potlačené). Rozumovo-pamäťové funkcie sú psychologicky zistené ako nadpriemerné, chápatosť a úsudok sú zachované, pozornosť je dostatočne koncentrovaná. Oblasť plánovania, organizovania a uvedomovania si možných následkov svojich aktivít a činov je zachovaná. V priebehu ochorenia boli u posudzovaného prítomné chorobne motivované (pod vplyvom bludov) poruchy správania s masívnou kverulačnou aktivitou v priebehu 10 rokov - podávanie stoviek rôznorodých podnetov na úrady a inštitúcie, desiatok trestných oznámení s konfliktogénnosťou a heteroagresivitou. V súčasnosti vplyvom stavu psychického ochorenia na intenzívnej psychofarmakologickej liečbe, sú vôľové a konatívne funkcie posudzovaného mierne oslabené, avšak dostatočne organizované, so zachovanými seba kontrolnými a seba regulačnými mechanizmami, bez porúch správania, bez ohrozovania svojho zdravotného stavu, či dopúšťania sa protiprávnej činnosti. Záujmová sféra je zachovaná, nie je vytratená, ani zmenená, zneužívanie návykových látok (vrátane alkoholu) zistený nebol. Posudzovaný je k svojmu chorobnému kverulačnému konaniu v minulosti dostatočne kritický. V súčasnosti, od posledného ústavného preliečenia, nemá tendencie sa sťažovať, psychiatrickej liečbe sa pravidelne podrobuje v ambulantných podmienkach, medikamentóznou formu užíva samostatne, bez potreby dohľadu, konzekvencií ochorenia pri neužívaní liečby si je plne vedomý. Posudzovaný je v súčasnosti vzhľadom na svoj zdravotný stav v dostatočnej miere schopný sám si obstaráť svoje záležitosti a v dostatočnej miere je schopný ovládať svoje konanie. Zistený psychický zdravotný stav s psychickou poruchou - poruchou s bludmi, v súčasnosti v ochrannej liečbe, v stave sociálnej remisie (s nenarušeným kontaktom s realitou), s náhľadom na ochorenie a s dodržovaním liečby bez tendencií ku kverulačnému alebo inému protiprávnemu konaniu neodôvodňuje posudzovaného k obmedzeniu v spôsobilosti na právne úkony. Vzhľadom na stav psychického ochorenia na intenzívnej psychofarmakologickej liečbe je u posudzovaného odôvodnené preskúmanie spôsobilosti k vedeniu motorového vozidla. Posudzovaný je schopný pochopiť význam súdneho rozhodnutia a je schopný tiež vnímať priebeh súdneho pojednávania, pričom účasť na pojednávaní by nemala na neho vyplývať nepriaznivo.

17. Navrhovateľ, posudzovaný a ani jeho procesná opatrovníčka k znaleckému posudku súdom ustanovenej znalkyne, MUDr. Márii Majzlanovej, nemali žiadne pripomienky.

18. Súdom ustanovená znalkyňa, MUDr. Mária Majzlanová, na pojednávaní pred súdom na záveroch svojho písomne podaného znaleckého posudku v celom rozsahu zotrvala, s tým, že pred jeho vypracovaním sa oboznámila aj so znaleckým posudkom MUDr. Sergeya Chernykha, ktorý bol vypracovaný v decembri 2021, ku ktorému nemá žiadne pripomienky. V čase vypracovania pôvodného znaleckého posudku sa posudzovaný neliečil. V priebehu liečby, ktorá sa začala v decembri 2021, sa náhľad posudzovaného na jeho ochorenie zmenil, čo je v podstate dôležité pre dosiahnutie stavu remisie a pre ďalšiu prognózu ochorenia v tom zmysle, že si je vedomý toho, že má užívať lieky, chodiť na kontroly k ambulantnému psychiatrovi. Jeho duševná porucha, teda jej príznaky, sú potlačené do tej miery, že sa prestal chorobne správať, vedie riadny život spoločenský, plní úlohu osobnú, manžela, otca, teda nestratil záujmovú sféru, nevyvoláva konflikty, nemá konflikty s okolím a teda nemá ani tendencie podávať nejaké sťažnosti, riešiť nejaké krivdy a takisto nepociťuje, že by boli na ňom páchané v súčasnosti nejaké ujmy. Vzhľadom na jej zistenia, v prípade, ak by bol posudzovaný obmedzený v spôsobilosti na právne úkony, išlo by z jej pohľadu o výrazný zásah do jeho práv, pričom má za to, že zdravotný stav posudzovaného je možné udržiavať riadnou liečbou. Posudzovaný si postupne uvedomil, že to, ako sa správal predtým, bolo chorobným správaním. Má za to, že je spôsobilý v súčasnej dobe dodržiavať predpísanú liečbu. V čase, keď vyšetroval posudzovaného znalec Chernykh, predstavoval posudzovaný nebezpečenstvo pre spoločnosť, v súčasnosti však už pod vplyvom liekov došlo u neho k

tomu, že už nebezpečný pre spoločnosť nie je, pretože užíva liečbu a riadne sa lieči a z tohto dôvodu ani nemá tendencie sa sťažovať alebo mať konflikty. Je málo pravdepodobné z dôvodu, že posudzovaný sa riadne lieči, že by mohlo dôjsť u neho k zhoršeniu zdravotného stavu. Navyše, posudzovaný chodí riadne na kontroly k lekárovi, uvedomil si, že jeho správanie bolo správaním chorobným a ak by aj došlo k zhoršeniu zdravotného stavu, jeho manželka najskôr pozná, že ide u neho o chorobné správanie a dokáže včas pre neho vyhľadať pomoc. Riziko zhoršenia zdravotného stavu je u posudzovaného znížené tým, že spolupracuje riadne s ambulanciou psychiatra. Iná situácia by bola, keby posudzovaný neužíval lieky, neuznal si, že je chorý. Stále by pociťoval, že mu je ubližované. Nemôže úplne vylúčiť, že u posudzovaného nemohlo ísť aj o prechodnú bludovú poruchu. V čase, keď bol zachytený v trestnom konaní, bol tento proces aktívny, toho času je liečený, ak by lieky prestal užívať, choroba by sa mohla u neho znovu aktivovať a príznaky choroby znovu prejavíť. Teda jeho správanie by mohlo byť obdobné ako pred samotnou liečbou, zmena je však v tom, že rodina ho pozná, vie, kedy by jeho správanie bolo chorobné a tak sa aj k ochoreniu posudzovaného stavajú. Príznaky u posudzovaného nie sú tak nebezpečné, ako je samotné vyvrcholenie choroby. Úplne sa však vylúčiť nedá, že by sa choroba u posudzovaného opätovne prejavila v takom rozsahu, že by bol nebezpečný pre spoločnosť. V súčasnosti má však nariadenú ambulantnú ochrannú liečbu, ktorej je povinný pravidelne sa podrobovať, takže je v sledovaní, čo môže byť aj niekoľko rokov. Je toho názoru, že posudzovaný je dostatočne zaopatrený, dostatočne ambulantná ochranná liečba u neho plní svoj účel.

19. Zástupca navrhovateľa na pojednávaní uviedol, že na podanom návrhu trvá, voči záverom znaleckého posudku, ktorý dal vypracovať súd, výhrady nemá žiadne. V rámci dokazovania bolo zistené, že posudzovaný trpí psychickou poruchou, ktorá je závažným psychickým ochorením, a na toto ochorenie sa v minulosti dobrovoľne, z vlastnej iniciatívy neliečil. K jeho liečbe došlo až na základe zásahu štátnych orgánov, kedy mu bola nariadená zdravotná liečba v zdravotnom zariadení. V súčasnosti má posudzovaný nariadenú liečbu, s tým, že v čase, keď jeho ochorenie nebolo pod kontrolou, posudzovaný sa dopúšťal okrem iného aj trestnej činnosti a aj podľa vyjadrenia znalca bol nebezpečný pre spoločnosť. S poukazom na tieto zistenia a závery, dáva do pozornosti súdu možnosť obmedziť posudzovaného v spôsobilosti na právne úkony a to pokiaľ ide o jeho rozhodovanie o poskytnutí mu zdravotnej starostlivosti a spôsobe liečby a prípadnom umiestnení v zariadení sociálnych služieb. Napriek tomu, že súdom ustanovená znalkyňa uviedla, že v súčasnej dobe nevidí dôvod na obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony u posudzovaného, je toho názoru, že treba brať na zreteľ závažnosť ochorenia a s tým súvisiace prejavy u posudzovaného, ktorých sa dopúšťal v čase, keď nebol liečený a preto je toho názoru, že v prípade, ak by prerušil liečbu, prípadne jeho ochorenie z akýchkoľvek dôvodov by sa začalo u neho zhoršovať, je dôvodné posúdiť aj vyššie zmienené obmedzenie posudzovaného v spôsobilosti na právne úkony. Navrhované obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony u posudzovaného je potrebné vnímať skôr ako pomoc pre posudzovaného v prípade zhoršenia jeho zdravotného stavu, duševného ochorenia natoľko, že by potreboval adekvátnu zdravotnú pomoc, či už ambulantnou alebo ústavnou formou.

20. Procesná opatrovníčka posudzovaného na pojednávaní uviedla, že nemá žiadne výhrady voči tomu, aby v prípade, ak by bol posudzovaný obmedzený v jeho spôsobilosti na právne úkony, bola mu ustanovená do funkcie hmotnoprávneho opatrovníka, pričom jej nie je známe nič, čo by jej bránilo túto funkciu vykonávať. Posudzovaný, jej manžel, je samostatný a všetky záležitosti si dokáže obstaráť sám. Považuje za nedôvodné, aby bol jej manžel obmedzený v spôsobilosti na právne úkony. Jej manžel nebol nikdy vrah a ani zlodej, nie je alkoholik, nefajčí, negembluje a pokiaľ robí chyby, vie si tieto priznať, lieči sa. Svojho manžela dostatočne pozná a vie, že v budúcnosti jej manžel bude viesť riadny spôsob života.

21. Posudzovaný na pojednávaní takisto uviedol, že v súčasnej dobe navštevuje psychiatričku, MUDr. Danicu Hudecovú, raz za 4 týždne. Dobrovoľne nastúpil na liečbu ochorenia, ktoré mu bolo v minulosti zistené. Do Psychiatrickej nemocnice v Kremnici ho priviedla polícia, predtým, z dôvodu svojho ochorenia, sám z vlastnej iniciatívy, lekára, odborníka nenavštívil. Uviedol, že v prípade, ak by bol súdom obmedzený v spôsobilosti na právne úkony, súhlasí s tým, aby do funkcie jeho opatrovníka bola ustanovená jeho manželka. Od začatia jeho liečby už uplynula dosť dlhá doba, a preto si myslí, že dostatočne preukázal, že so svojou liečbou to myslí vážne a vrátiť sa do starých koľají nechce. V súčasnosti vedie riadny rodinný život a nič nenasvedčuje tomu, že by sa mal ku kverulačnému správaniu vrátiť, pričom život, ktorý žije teraz, bude viesť aj v budúcnosti.

22. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

23. Podľa § 231 písm. a/ CMP, v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

24. Podľa § 247 ods. 1 CMP, ak nie sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti, zmenu obmedzenia spôsobilosti alebo navrátenie spôsobilosti, súd konanie zastaví.

25. Zhodnotením skutkového stavu veci dospel súd k právnomu názoru, že návrh na obmedzenie spôsobilosti C. A. na právne úkony nie je dôvodný.

26. Zásahy do právnej spôsobilosti fyzickej osoby patria medzi najzávažnejšie zásahy do práva na súkromie. Na potrebu ochraňovať záujmy osoby, o spôsobilosť na právne úkony ktorej ide, poukazuje aj Ústavný súd Českej republiky napr. v rozhodnutí zo dňa 2.9.2009, sp. zn. I. ÚS 557/09, v ktorom okrem iného konštatoval, že samotná skutočnosť, že osoba trpí duševnou poruchou, nie je ešte dôvodom pre obmedzenie jej spôsobilosti na právne úkony, resp. vyjadrené jazykom základných práv - na obmedzenie jej základných práv, ale musí byť vždy konkrétne uvedené koho, resp. čo ohrozuje plná spôsobilosť na právne úkony obmedzovanej osoby a ďalej je potrebné odôvodniť, prečo nemožno riešiť situáciu miernejšími prostriedkami, inak povedané - pri rozhodovaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony sa musí dôsledne uplatniť subsidiarita tohto opatrenia.

27. V konaní mal súd zo znaleckých posudkov MUDr. Chernikha a MUDr. Majzlanovej, voči ktorým účastníci nemali žiadne výhrady, preukázané, že posudzovaný v minulosti trpel, a i v súčasnosti trpí psychickou poruchou - poruchou s bludmi.

28. Z vyššie uvedených znaleckých posudkov bolo v konaní takisto preukázané, že v čase vypracovania znaleckého posudku znalca MUDr. Chernikha (1.12.2021), závery ktoré nespochybnil v priebehu konania posudzovaný a ani procesná opatrovníčka posudzovaného, sa duševná porucha u posudzovaného prejavovala poruchami myslenia s paranoidne-persekučnými (nevývratné presvedčenie o poškodzovaní a prenasledovaní jeho osoby zo strany okolia) a kverulačnými (sťažovateľskými) bludmi s chorobným dopadom na vôľu a konanie, s paticky (chorobne) motivovaným kverulačným, konfliktným a agresívnym konaním. V čase spáchania trestného činu nemohol rozpoznať protiprávnosť svojho konania a nemohol svoje konanie ovládať, jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti boli úplne vymiznuté. Psychotická porucha, v miere významnej a podstatnej v tom čase ovplyvňovala jeho schopnosť správne vnímať realitu a následne o prežitom správne vypovedať. Pobyť posudzovaného na slobode v tom období znalec považoval za nebezpečný pre spoločnosť z dôvodu prebiehajúceho psychotického ochorenia s paranoidne-persekučnými a kverulačnými bludmi, s chorobne motivovanými kverulačnými tendenciami a preto aj navrhol u posudzovaného uloženie ochrannej psychiatrickej liečby ústavnou formou.

29. V tom čase posudzovaný k dovtedajšiemu priebehu ochorenia bol nekritický, nemal k nemu náhľad a necítil potrebu liečby, preto ani nebol v tom čase predpoklad, že by ambulantná ochranná psychiatrická liečba splnila svoj účel. Z tohto dôvodu bola posudzovanému nariadená ochranná ústavná liečba, ktorej sa posudzovaný podrobil v Psychiatrickej nemocnici v Kremnici v období od decembra 2021 do júla 2022.

30. Už pri výsluchu posudzovaného v nemocnici, dňa 7.6.2022, mal súd preukázané, že ochranná ústavná liečba u posudzovaného plní svoj účel, pretože posudzovaný si bol celkom zjavne vedomý svojho ochorenia a jeho nežiaducich vplyvov na neho a takisto pre spoločnosť, samotná liečba bola u neho realizovaná bez komplikácií, liečebný režim dodržiaval, pričom pri výsluchu výslovne uviedol, že „za všetkým chce urobiť hrubú čiaru“.

31. To, že si ústavná ochranná liečba u posudzovaného už splnila svoj účel, mal súd v ďalšom priebehu konania preukázané okrem záverov súdom ustanovenej znalkyne aj tým, že v auguste 2022 bol posudzovaný prepustený z ústavnej liečby a odvtedy sa (do vyhlásenia tohto rozhodnutia už 5

mesiacov), bez akýchkoľvek problémov a komplikácií podrobuje ambulantnej psychiatrickej liečbe v pravidelných štvortýždňových intervaloch.

32. Lustráciou registrov, vedených na tunajšom súde, mal súd takisto preukázané, že od nariadenia ochrannej ústavnej liečby už sa proti posudzovanému nevedie na tunajšom súde žiadne nové konanie a takisto žiadne také konanie na súde odvetdy neinicioval ani posudzovaný.

33. Aj z výpovede posudzovaného a jeho manželky na pojednávaní je preukázané, že v súčasnosti vedú šťastný rodinný život a že posudzovaný indikovanú liečbu dodržiava.

34. Z písomne podaného znaleckého posudku znalkyne MUDr. Majzlanovej, s obsahom ktorého boli všetci účastníci stotožnení (vrátane Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom), v ktorom znalkyňa logicky ozrejmla vývoj ochorenia u posudzovaného aj ohľadne jeho odmietania liečby v minulosti a liečením sa v súčasnosti, že duševné ochorenie posudzovaného je v súčasnosti v remisii, že posudzovaný aj pod dohľadom svojej najbližšej rodiny dodržiava predpísanú liečbu, že je predpoklad, že aj v budúcnosti bude liečbu (aj pod dohľadom najbližšej rodiny) dodržiavať a že je v súčasnosti dostatočne kritický k svojmu správaniu v minulosti.

35. Z vykonaného dokazovania (osobitne vypočutím posudzovaného a jeho manželky, oboznámením sa so znaleckými posudkami znalcov z odboru Zdravníctvo, odvetvie Psychiatria), mal súd jednoznačne preukázané, že v čase podania znaleckého posudku MUDr. Chernikha sa posudzovaný neliečil. V priebehu liečby, ktorá sa začala v decembri 2021, sa náhľad posudzovaného na jeho ochorenie zmenil, čo je podľa znalkyni MUDr. Majzlanovej dôležité pre dosiahnutie stavu remisie a pre ďalšiu prognózu ochorenia v tom zmysle, že si je vedomý toho, že má užívať lieky, chodiť na kontroly k ambulantnému psychiatrovi. Pod vplyvom liečby sú príznaky duševnej poruchy u posudzovaného limitované do tej miery, že sa prestal chorobne správať, vedie riadny rodinný aj spoločenský život, nevyvoláva konflikty, nemá ani tendenciu podávať sťažnosti, riešiť nejaké krivdy a takisto nepociťuje, že by boli na ňom páchané v súčasnosti nejaké ujmy.

36. Z vyššie uvedených skutkových zistení a právnych záverov súdu, možno jednoznačne uzavrieť, že v súčasnosti nie je žiaden dôvod čo i len čiastočne obmedziť posudzovaného v jeho spôsobilosti na právne úkony, z dôvodu ktorého súd konanie podľa § 247 ods. 1 CMP zastavil.

37. Aj napriek vyššie uvedeným skutkovým zisteniam a právnym záverom súdu, uvádzaným na pojednávaní, aj napriek tomu, že závery súdom ustanovenej znalkyne nijako nespochybnil a aj napriek tomu, že v priebehu konania nenavrhol vo veci doplniť dokazovanie, navrhovateľ na podanom návrhu v celom priebehu konania zotrval, z preventívnych dôvodov, tvrdiac, že nie je vylúčené, že posudzovaný v budúcnosti prestane liečebný režim dodržiavať, a teda duševná choroba môže opätovne u neho prepuknúť a posudzovaný môže byť opäť pre spoločnosť nebezpečný. Súd sa s týmto právnym názorom navrhovateľa nestotožňuje, keďže, ako už bolo uvedené, pri rozhodovaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony u konkrétneho jedinca nie je podstatné, čo by bolo, keby, alebo čo by mohlo byť, ale treba dôsledne vychádzať z aktuálneho zdravotného stavu konkrétneho jedinca v čase vyhlásenia rozhodnutia, a len na tomto základe vo veci rozhodnúť.

38. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, súd návrh prokurátora na obmedzenie spôsobilosti posudzovaného na právne úkony v rozsahu, že nie je spôsobilý rozhodovať o akejkoľvek svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, považoval za nedôvodný a konanie vo veci, v súlade s cit. ust. § 247 ods. 1 CMP, zastavil.

39. O náhrade trov konania účastníkov súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

40. Podľa § 251 ods. 1 CMP trovy dôkazov platí štát. Štátu vznikli trovy konania zaplatením odmeny a výdavkov, v súvislosti so znaleckým dokazovaním. Súd rozhodol o náhrade trov štátu tak, že sa štátu náhrada trov konania nepriznáva, pretože návrh na obmedzenie spôsobilosti u posudzovaného na právne úkony podal prokurátor, ktorému podľa § 261 CSP nemožno uložiť povinnosť nahradiť trovy konania a u posudzovaného neboli splnené podmienky pre uloženie povinnosti nahradiť štátu trovy konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trenčíne. Odvolanie sa podáva na Okresný súd Prievidza v troch vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisovú značku konania, podpis), označenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha.

Ak povinný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozhodnutím, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (Exekučného poriadku).